

Asia: VN/146/2021

Ehdotus saatavien perinnästä annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta. Työryhmän välimietintö.

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot ehdotetuista muutoksista

Jo voimassa oleva väliaikainen sääntely sekä nyt lausunnolla oleva esitys perustuu jossain määrin virheelliselle ja vanhakantaiselle ”iso paha velkoja” – ”pieni velallinen” asetelmalle.

Perintää harjoitetaan runsaasti myös mikro- ja pk-yritysten välillä. Perintää koskeva sääntely heikentää myös velallisen kanssa samassa asemassa olevien velkojien asemaa.

Yleiset huomiot esityksen vaikutuksista

Esityksen perinnän kulukattoa koskeva osuus loukkaa Suomessa aikaisemmin noudatettua aiheuttamisperiaatetta. Kulut siirtyvät enenevässä määrin velkojien kannettavaksi. Nämä yritykset voivat olla asemaltaan täysin rinnasteisia velallisyrittäjiin nähden. Ei ole nähdäksemme näyttöä siitä, että sääntelyllä suojattaisiin ”erityisesti taloudellisesti haavoittuvimmassa asemassa olevia yrityksiä”, kuten esityksessä lausutaan.

Tulisiko tratan käyttökielto tiettyjen velallisten osalta (väliaikainen laki (1069/2020) 7 § 2 ja 5 mom.) olla voimassa 30.9.2021 tai 31.12.2021 asti vai jopa tätä pidempään?

Tratan käytön kieltoa ei tulisi jatkaa lainkaan sen nykyistä kestoja pidempään eikä missään tapauksessa pidempään kuin 30.9.2021.

Tulisiko tratan protestointiaika (saatavien perinnästä annettu laki (31/2013) 7 § 5 mom. ja luottotietolaki (527/2007) 24 § 1 mom. 7 kohta) pidentää 14 vai 21 päivään?

Asiakastieto ei näe tarvetta tratan aikaisimman mahdollisen protestointiajan pidentämistä nykyisestä 10 päivästä. Huomion arvoista on se, että ennen tratan lähettämistä saatava on ollut maksamatta yleensä jo useita kuukausia ja sen maksamattomuudesta on huomautettu vähintään kerran; yleensä useammin.

Asiakastieto hämmästelee protestointiajan pidentämiselle lausuttuja perusteluja: "Protestointiajan pidentämisellä on toisaalta tarkoitus mahdollistaa se, että väliaikaisen lain asettamista tratan käyttörajoituksista voidaan luopua".

Protestointiajan pidentäminen antaa virheellisen viestin siitä, että tratta olisi jonkinlaisen viimeisen luvallisen ja hyväksyttävän maksuajan myöntö.

Esityksen sivulla 30 protestointiajan pidentämistä perustellaan näin: "Yrityksille on tratan saamisen jälkeen tarpeen taata tosiasiallinen mahdollisuus järjestellä taloudellisia asioitaan maksuhäiriömerkinnän välttämiseksi, minkä vuoksi tratan protestointiajan pidentämistä [14/21] päivään voidaan pitää oikeasuhtaisena ratkaisuna". Asiakastieto toteaa, että velallisella on ollut mahdollisuus järjestellä taloudellisia asioita jo, kun on huomannut, ettei pysty saatavaa sen eräpäivänä maksamaan. Sellainen viesti, että asioiden hoitaminen pitäisi aloittaa vasta tratan jälkeen ei ole hyväksyttävää.

Jos aikaa pidennetään, pidennys voi olla korkeintaan 14 päivään.

Tratan lähettämisessä olisi sallittava tratan lähettäminen sähköisesti perintälakiin lisättävällä nimenomaisella säännöksellä.

Muut huomiot esitysluonnoksesta

Tratan käytön kieltämistä ei pidä nähdä pelkästään sen perinnälle aiheuttamien seurausten valossa. Yhtä tärkeitä on huomioida se, että tratan käytön kieltö aiheuttaa sen, että luotonannossa ei ole käytettävissä tietoja tratan lähettämisestä (maksutapa, maksuviive) tai sen protestoinnista. Kyseiset tiedot ovat keskeisiä luottotietoja. Ilman näitä tietoja korostuu luotonhakijan ja luotonantajan tiedollinen epätasapaino entisestään. Tehdään enemmän vääriä luottopäätöksiä; myönnetään luottoja silloin kun ei pitäisi ja ei myönnetä, vaikka näin voitaisiin tehdä. Erottelevan tiedon puuttuessa myös hyvin pärjääville yrityksille asetettava "riskilisiä" voi estää luotonsaannin.

Jokela Juuso
Suomen Asiakastieto Oy - Juuso Jokela